

Kemianteollisuuden tuotannon määrä kasvoi hieman ja arvonlisäys pysyi lähes edellisvuoden tasolla vuonna 2015, vaikka tuottajahinnat olivat laskussa. Öljytuotteet laskivat merkittävästi kemianteollisuuden kokonaisliikevaihtoa ja vientiä. Kannattavuus arvioidaan hieman vuoden takaista paremmaksi ja tuotantomäärien ennakoitaan kasvavan lähikuukausien aikana. Suhdanneodotukset ovat kuitenkin hienoisesti miinuksella.

Kemianteollisuuden arvonlisäys edellisvuoden tasolla

Kemianteollisuuden arvonlisäys pysyi vuonna 2015 lähes edellisvuoden tasolla, ja oli 4 364 miljoonaa euroa. Kiinteähintainen arvonlisäys aleni 0,4 % vuodesta 2014. Arvonlisäys on kiintein hinnoin laskettuna silti edelleen finanssikriisiä edeltävää tasoa korkeammalla. Lääketeollisuuden tuottama arvonlisäys on kasvanut vuositasolla noin 1,3 miljardiin euroon, mikä on lähes 30 % kemianteollisuuden koko arvonlisäyksestä.

Öljyn hinta laski kemianteollisuuden liikevaihtoa

Teollisuuden liikevaihtoindeksin mukaan Kemianteollisuuden liikevaihto laski vuonna 2015 noin 17 prosenttia, jonka pohjalta liikevaihdon arvioidaan olleen noin 19 miljardin tasolla (vuoden 2014 liikevaihto oli 23 miljardia). Koko tehdasteollisuuden liikevaihto laski vuonna 2015 noin 5 prosenttia edellisvuodesta.

Kemianteollisuuden vientiliikevaihto on yhä hintojen laskusta huolimatta yhä finanssikriisiä edeltävällä tasolla, mutta kotimaan liikevaihto on laskenut vuoden 2009 finanssikriisin tasolle.

Liikevaihdon laskusta pääosa selittyy öljytuotteiden hintojen laskulla. Kemianteollisuuden liikevaihto on myös aiemmin seurannut öljyn hintakehitystä.

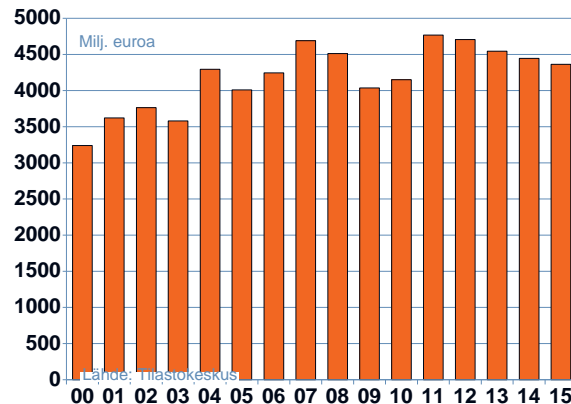
Tuotantovolyymi loivassa nousussa

Kemianteollisuuden tuotanto on noussut takaisin finanssikriisiä edeltäneelle tasolle. Tuotannon määrä kasvoi hieman myös vuonna 2015 edellisvuoteen verrattuna. EK:n suhdannebarometrin mukaan tuotannon ennakoitaan kasvavan vuoden 2016 alkupuoliskolla jonkin verran.

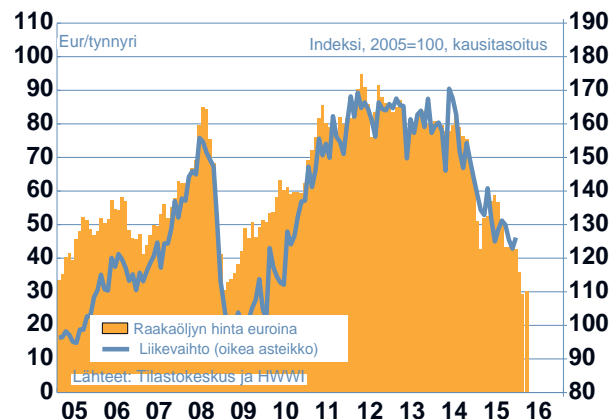
4,4
mrd

Kemianteollisuuden arvonlisäys Suomessa

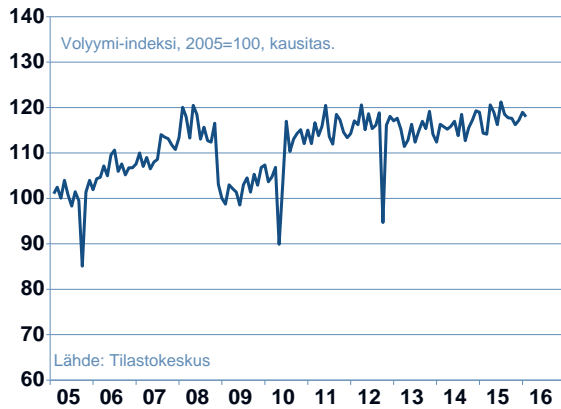
Kemianteollisuuden arvonlisäyksen arvo

Kemianteollisuuden liikevaihto ja raakaöljyn hinta

Kemianteollisuuden tuotanto

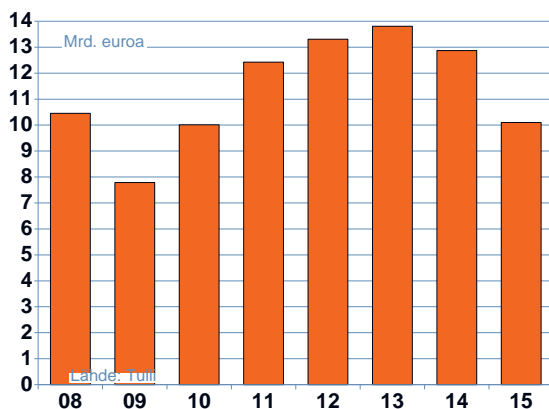
Öljytuotteiden vienti väheni selvästi vuonna 2015

Kemianteollisuuden viennin arvo oli vuonna 2015 noin 10,1 mrd euroa, eli 18,8 % koko Suomen tavaraviennistä. Peruskemian osuus kemian tuotteiden viennistä oli 35 % ja öljytuotteiden osuus oli 34 %.

Kemianteollisuuden viennin arvo jäi 22 % edellisen vuoden lukemia heikommaksi, eli viennin arvo väheni edellisvuodesta lähes 2,8 mrd euroa. Koko tavaraviennin arvo väheni viime vuonna 4 %.

Suurin selittäjä kemianteollisuuden viennin vähenemiselle on öljytuotteiden vienti, jonka arvo väheni hintojen laskun ja jalostamoseisokin myötä viime vuonna 42 %. Euromääräisesti öljytuotteiden vienti väheni runsaalla 2,4 miljardilla eurolla. Peruskemian vienti supistui 6 % ja lääk-

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

keiden vienti 2 %. Kumi- ja muovituotteiden viennin arvo pysyi edellisvuoden tasolla.

Peruskemian hinnat laskusuunnassa

Peruskemian tuottajahintojen lasku voimistui viime vuoden lopulla ja vuoden viimeisen neljänneksen hinnat olivat 5,5 % edellisvuotta alempana. Koko vuoden keskimääräiset tuottajahinnat olivat 2,4 % vuoden takaista heikommät.

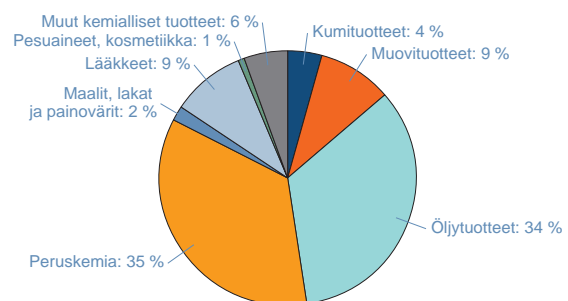
Kumi- ja muovituotteiden hinnat laskivat viime vuonna keskimäärin 1,1 % edellisvuodesta. Viime vuoden viimeisellä neljänneksellä hinnat pysyivät likimain edellisvuotisella tasolla.

Lääkkeiden hinnat kohosivat vuonna 2015 lähes 3 % edellisvuodesta. Vuoden 2015 neljänneksellä hinnat säilyivät vuodentakaisissa lukemissa.

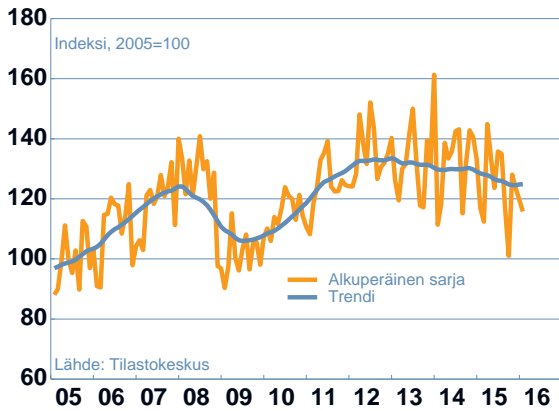
Öljyn hinta poikkeuksellisen alhaalla

Raakaöljyn hinta on laskenut lisääntyneen tarjonnan sekä Kiinan ja muiden kehittyvien maiden talouskasvun hiipumisen myötä alhaiselle tasolle. Hinnat ovat ehkä jo ohittaneet alimman tasonsa, sillä viimeaikaiset tuotannonrajoitukset vähentävät tarjontaa. Maaliskuun puolivälissä tynnyrihintana palasi 40 dollarin tasolle.

Kemianteollisuuden tavaraviennin jakauma 2015

Kemianteollisuuden uudet tilaukset

Uusien tilausten arvo loivassa laskussa

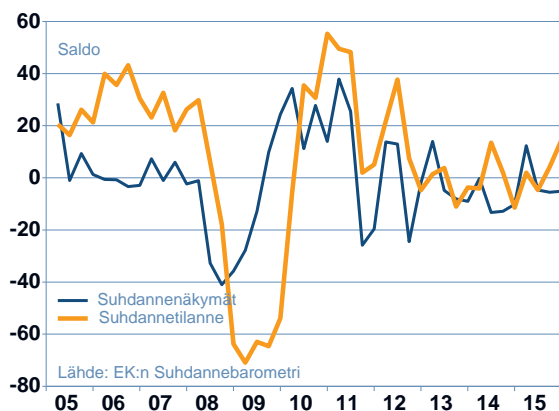
Tilastokeskuksen tilastoimien uusien tilausten arvo väheni vuonna 2015 lähes 6 % edellisestä vuodesta.

Voimakkaat kuukausitason vaihtelut ovat tyypillisiä uusille tilauksille, sillä arvoltaan suuriakaan uusia tilauksia ei jaeta pidemmälle ajanjaksolle, vaan ne kohdistetaan tilastoitavalle kuukaudelle sellaisenaan. Myös uusissa tilauksissa näkyy osaltaan hintojen lasku.

Kemianteollisuuden tilauskirjat olivat myös EK:n tammikuuisessa suhdannebarometrissa normaalia ohuemmat, saldoluku -11. Valmiiden tuotteiden varastot olivat aavistuksen verran tavanomaista täydempiä.

Suhdanneodotukset lievästi miinuksella

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden yritysten suhdannetilanne on vahvistunut hieman tavanomaista paremmaksi. EK:n helmikuussa julkistamassa Suhdannebarometrissa tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 15.

Suhdannekehityksen arvioidaan olevan kevään läheisyydessä hienoisesti laskusuunnassa (suhdannenäkymien saldoluku -5). Suhdanteiden heikkenemistä ennakoitiin 12 % vastaajista ja 7 % yrityksistä odotti paranemista.

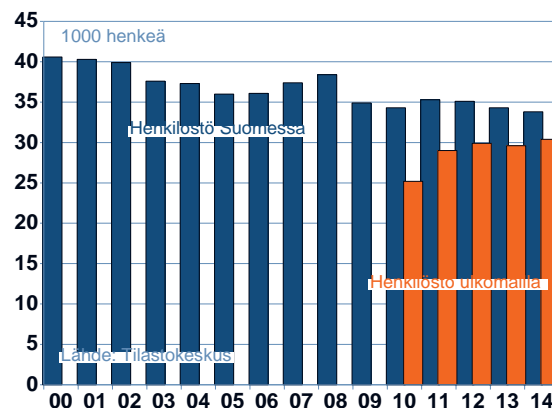
Suhdantietiedusteluvastaajat ilmoittivat kannattavuuden kohentuneen keskimäärin aavistuksen verran vuodentakaiseen verrattuna. Sekä myyntihinnat että tuotantokustannukset ovat laskussa. Heikko kysyntä oli tammikuussa yleisin tuotantokapeikko 29 %:n osuudella.

Henkilöstön määrä lähes ennallaan

Kemianteollisuus työllistää Suomessa suoraan 34 000 työntekijää. Suurimpia työllistäjiä ovat peruskemian tuotteita sekä kumi- ja muovituotteita valmistavat yritykset. Suomalaisen kemianteollisuuden yritysten ulkomaisissa tytäryhtiöissä on lisäksi hieman yli 30 000 työntekijää.

Henkilöstön ennakoitiin EK:n Suhdannebarometrissa vähenevän lievästi loppupalven ja alkukevään aikana. Työvoiman määrä on ollut tiedustelun mukaan hienoisessa laskussa myös viime kuukausien aikana.

Kemianteollisuuden henkilöstö

Palkkasumma supistui vuoden 2015 lopussa

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteissumma kohosi vuonna 2015 lähes 0,8 % vuodesta 2014. Palkkasumma kasvoi 2015 alkuvuoden aikana, mutta vuoden viimeisellä neljänneksen palkkasumma jäi 1,2 % alle edellisen vuoden neljänneksen neljänneksen.

Palkansaajien ansiot nousivat kemianteollisuudessa ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä 0,9 % edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Koko tehdasteollisuuden ansiot kasvoivat viimeisellä neljänneksellä 1,6 %.

Suomen talouden kasvu oli vuonna 2015 vähäistä

Suomen bkt lisääntyi viime vuonna ennakkotietojen mukaan 0,4 %. Tänä vuonna talouskasvun ennustetaan vauhdittuvan vain lievästi. Investointien odotetaan piristävän selvästi ja myös viennin ennustetaan elpävän.

Miljardin investoinnit vuodessa Suomeen

Kemianteollisuus investoi Suomeen vuositasolla noin miljardi euroa ja säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa. EK:n investointiedustelun mukaan kemianteollisuuden kiinteät investoinnit kasvoivat vuonna 2015 hieman

Keskeiset ennusteluvut Valtiovaraministeriö (joulukuu 2015)

Vuosimuutos tai taso, %	2014*	2015*	2016**
EU:n bkt	1,4	1,9	1,9
Suomen bkt	-0,7	0,4	1,2
Vienti, määrä	-0,9	0,4	1,8
Yksityiset investoinnit	-3,1	-1,4	5,8
Yksityinen kulutus	0,6	1,3	0,8
Kuluttajahinnat	1,0	-0,2	0,9
Ansiotasoindeksi	1,4	1,0	1,2
Työttömyysaste, %	8,7	9,4	9,4

yli 10 prosenttia. Vuonna 2016 investointien sen sijaan ennakoidaan laskevan.

EU:n peruskemian tuotanto noususuunnassa

Euroopan kemianteollisuuden suurimman alan, peruskemian tuotantomäärät lisääntyivät viime vuoden viimeisellä neljänneksellä vähän yli prosentin vuoden takaisesta tasosta. Lääkkeiden tuotanto lisääntyi lähes 4 % ja myös öljynjalostuksen sekä kumi- ja muovituotteiden tuotantolukemat olivat vuoden takaista suurempia.

Kemia - osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettynä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja maaliteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 15.3.2016 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen

Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä

Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi

Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus